

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formålet med lovforslaget.

Den umiddelbare anledning til forslaget fremstilling er, at regeringen ved beslutningsforslag vedtaget af folketinget ved 2. behandling den 4. november 1982 og ved aktstykke nr. 9 af 4. november 1982 til finansudvalget gennemførte en nedsættelse af kommunernes og amtskommunernes tilskud efter udgiftsbehovskriterier for 1983 på i alt 3 mia. kr., således at nedsættelsen fordeltes efter foreløbigt opgjorte beskatningsgrundlag. I aktstykket resumerede indenrigsministeren kort hovedprincipperne i den nedenfor omtalte betænkning fra udvalget om kommunernes finansiering og gav udtryk for, at regeringen agtede at fremsætte lovforslag så betids, at et nyt udligningssystem kunne anvendes ved beregning af tilskud og tilsvær for 1984 (om folketingsbehandlingen af beslutningsforslaget henvises til Folketingstidende 1982-83, sp. 865-866 (fremsættelsen), sp. 995-1017 (1. behandling), sp. 1393-1451 (sidste behandling)).

På dette grundlag tilstræber lovforslaget en flerhed af formål. Der tilsigtes for det første en forenkling af reglerne om tilskud til og udligning mellem kommuner og amtskommuner med henblik på:

- at gøre udligningen uafhængig af statens tilskud,
- at sikre en ensartet udligning af forskelle i beskatningsgrundlag,
- at gøre spillet mellem de landsdækkende udligningsordninger og de særlige udligningsordninger i hovedstadsområdet mere gennemskueligt, og
- at undgå overudligning.

Lovforslaget udgør for det andet en del af gennemførelsen af regeringens planer om en kommunal finansieringsreform. Regeringen agter således - som bebudet i statsministerens åbningsredegørelse 5. oktober 1982 - at fremsætte lovforslag om en omlægning af refusionerne på serviceområderne. Omlægningen vil tage sigte på at fjerne den tilskyndelse til yderligere udbygning, som de nuvæ-

rende refusioner giver. Omlægningen vil ske på en udligningsneutral måde, således at dens virkninger ikke vil påvirke virkningerne af nærværende lovforslag.

Endvidere vil regeringen i denne sammenhæng indlede en reform af den kommunale ejendomsbeskatning, således at kommunernes ret til at beskatte erhvervsvirksomheder afskaffes, og der lægges et loft over mulighederne for gennem ejendomsbeskatningen at flytte byrder over på andre kommuners borgere. Herved tilstræbes bl.a. en nærmere sammenhæng mellem den service, borgerne i en kommune ønsker, og den skat de selv kommer til at betale herfor.

For det tredje foreslås foretaget forskellige ændringer i opgørelsen af kommunernes og amtskommunernes udgiftsbehov, samt en ændring og aktualisering af beregningsgrundlaget i udligningsordningerne.

Forslaget tilstræber derimod ingen ændring af byrdefordelingen mellem kommuner og amtskommuner indbyrdes. Det har således været udgangspunktet for forslaget, at disse ændringer skulle være så små som muligt.

Forslaget er baseret på regeringens spareplan for 1984, der regner med en samlet kommunal og amtskommunal besparelse på 3 mia. kr., som fordeles lige mellem kommunerne og amtskommunerne.

Lovforslaget erstatter de hidtidige tilskudslove: lov om kommunal udligning (jfr. lovbekendtgørelse nr. 350 af 18. juli 1979), lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner (jfr. lovbekendtgørelse nr. 535 af 4. december 1980) og lov om udligning i hovedstadsområdet (jfr. lovbekendtgørelse nr. 536 af 4. december 1980). Der er samtidig gennemført en redaktionel ajourføring og forenkling af lovtæksten.

Lovforslaget nødvendiggør endelig en ændring af lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne, lov om hovedstadsrådets kollektive personbefordring og lov om merværdiafgift, idet de heri omhandlede statslige tilskud til kommunerne m.v. hidtil har været reguleret efter sam-